

Tertúlia

Àngel d'estiu

N'hi ha tot l'any, d'àngels, com hi ha dimonis tot l'any, són fàcilment identificables. Enguany els esdeveniments n'han servit un plat ben fosc. Però a l'estiu sembla que anem més desorientats, amb tantes seduccions. L'estiu és una època abocada a l'exterior, i els àngels són cosa interna (són la cara de les bones qualitats, les qualitats angèliques), tot i que la mitologia judeocristiana els ha donat tants rostres, tants noms: Gabriel, Miquel, Rafael, que són de la categoria dels arcàngels, però també hi ha els familiars, els custodis: Ariel, Aniel... fins arribar a 72, segons reporta *Fèlix Llaugé* al seu llibre *Tu àngel custodio* (Ediciones Obelisco). L'autor es pregunta si en ple segle XXI la pregària té sentit, i si invocar l'àngel és necessari o serveix per a alguna cosa. Però dona orientació dels noms i les potències invisibles que els àngels ofereixen als seus custodiats.

Aquests àngels guardians, que eren molt estimats en el temps de la meva infantesa, i als quals les àvies ens deien que havíem de demanar protecció, també eren ben estimats per Eugeni d'Ors, que va fer una teoria filosòfica sobre la figura de l'àngel al seu llibre *Introducció a la vida angèlica* (publicat a Buenos Aires el 1939). Una metafísica que, entre d'altres, va rebre la idea de la mística sufí del doble angèlic que tenim. Reivindicant la figura de l'àngel en sentit filosòfic, el també filòsof Massimo Cacciari va publicar *L'Angelo necessario* (1986). I cal recordar l'escala de l'evolució humana de

“M'aplico, doncs, a invocar-lo tot l'estiu, ja que a partir de setembre hi haurà molta feina!”

Ramon Llull, en la qual l'àngel està per damunt del cel, i el cel per damunt de l'home, així com l'escala ideada per Francesc Pujols, en la qual també hi ha per damunt de la humana la categoria de l'àngel.

Partint de la idea que els humans som part del visible i de l'invisible de la vida, que som matèria i esperit al mateix temps, en el cos dolencós som també el cos lluminós de l'àngel, tot i que l'imaginari de les creences jueva, cristiana i musulmana també situï fora de nosaltres la figura de l'*aggelos* com a mitjancer entre Déu i les criatures. Sens dubte hi ha àngel en aquell o aquella que en un moment determinat actua de forma angèlica, quan per exemple exerceix un paper de guaridor, que és el que representa Rafael, o d'àngel anunciador d'una benaurança com és la maternitat en el cas de Gabriel anunciant a Maria la concepció del fill.

No està de més, doncs, tenir notícia de l'àngel que ens correspon segons el dia de naixença, i rebre'n forces tot invocant-lo en moments de manca. Els nascuts entre l'11 i el 15 de març tenim Haiaiel. Entre altres dons, ajuda en la lluita per ser lliure, independent. Entenc que és en doble direcció: persona de pensament lliure perquè s'allibera dels propis pesos morts en un marc on la gent pugui ser lliure i independent. M'aplico, doncs, a invocar-lo tot l'estiu, ja que a partir de setembre hi haurà molta feina! No tinc cap dubte de la força positiva que també contenim.

Gent gran

Fa ja molts anys, Rosa, tants que ni en recordo quants, mon germà Andrés em va regalar una novel·la gràfica. Quan vaig desembolicar el paper de regal que amagava el present vaig obrir els ulls com unes taronges, li vaig esbossar un somriure i, sense gaire èxit, vaig tractar d'articular un gràcies que semblés, si més no, sincer. Per dins vaig pensar que hauria d'escriure un cartell ben gran a casa: “iNo em regaleu més llibres estúpids, sisplau!”. No entenia res.

La novel·la en qüestió era *Maus*, dibuixada i escrita per Art Spiegelman. Inesperadament, la vaig començar a llegir. Explicava la vida del pare de l'autor, un jueu polonès que va sobreviure als camps d'extermini nazis. De bon començament ja em va enganxar, perquè Spiegelman fa servir una tècnica heterodoxa —però eficaç—, tant en el fil narratiu com en els dibuixos. Per exemple, els jueus són ratolins; els alemanys, gats; els polonesos, porcs... Me'l vaig acabar en una nit. No el vaig poder deixar fins que no vaig arribar al punt final. A més, en vaig traure tres aprenentatges: primer, que, de vegades, paga la pena deixar que et regalin llibres sense solta ni volta; segon, que després d'haver-ho intentat molts cops, per fi, una obra sobre l'Holocaust havia aconseguit commoure'm, i profundament; i tercer, vaig començar a entendre per què les persones grans es comporten seguint uns determinats patrons —per no dir-ne manies—, que normalment són inexplicables per al jovent que els envolta, i que es deuen a l'acumulació d'experiències viscudes al llarg de la vida, la qual cosa, habitualment, els fa més conservadors (o porucs) i maniàtics.

Aquests dies dono tombs sobre els efectes pràctics d'aquest tercer punt. Vaig llegir l'última enquesta del CEO sobre un possible referèndum d'independència a Catalunya. El resultat era favorable al sí per 47,7-42,4 %. El cas és que analitzades les dades de l'enquesta per edats, els resultats són esperables —per repetits en referèndums recents: Escòcia i Brexit, en què el vot de la gent gran va decantar la victòria cap a les opcions conservadores—, però, no per això, menys preocupants. El grup de població a partir de 50 anys és partidari del no, i el grup de menys de 50, és independentista. En el cas català, a més, hi ha dos factors addicionals que marquen profundament aquest grup: el lloc de naixement (molta gent no nascuda a Catalunya) i la baixa qualificació acadèmica respecte als grups més joves.

Estic convençut que aquí no passarà... perquè arribarem a la independència sense un *veritable* referèndum, però ¿som tan egoistes que posem el nostre benestar immediat per davant del dels nostres fills? Em sembla molt injust, Rosa.

“Darrere les paraules”

Rafel Marco Molina

Traductor. Director d'aixocomediu? marcoimolina@gmail.com

Rosa Soler

espigoladora@gmail.com

Amb regust de catània

Joan Pinyol

Catedràtic d'Ensenyament Secundari i escriptor
www.escriptors.cat/autors/pinyolj

També faig esport, què COI!

Podria enviar aquest article al Comitè Olímpic Internacional, l'organisme que va presidir un de tants franquistes com el José Antonio Samaranch i esperar que em responguessin, però no ho faré perquè, a diferència del Pere Calders, el COI no em contestaria la primera missiva escrita l'endemà de rebre-la. A més, com que demà comencen els Jocs de Río de Janeiro, segur que passarien de mi olímpicament. Però vull que es consideri la condició de pares de nens i nenes menuts com una modalitat esportiva digna de medalla. Els que escrivim portem una vida sedentària. Hores i hores asseguts davant l'ordinador que tensen la base del coll per darrere, generen panxes prominents i et deixen poques possibilitats de fer el que es considera esport regulat. En canvi, pel fet d'estar al càrrec dels fills menuts, realitzem múltiples disciplines esportives injustament no contemplades. Curses sobtades de trenta metres quan la criatura s'escapa corrents i és a punt de creuar un carrer,

llançament de cossos menuts des de dins les piscines públiques, resistència física quan el progenitor ha de carregar el descendent directe en braços perquè s'ha adormit a la taula dels pocs sopars que et pots permetre amb nens fora de casa, cursa d'obstacles quan has d'anar per feina al domicili particular entre l'estesa de joguines que hi ha a terra, rèplica de tota mena de pressions com fan els tennistes quan els ve la pilota i, entre moltes altres, la consecució amb les millors garanties de la marató d'exigències que has d'anar combinant en el dia a dia.

Què coi, si el COI ho contemplés, potser tots els pares i mares del món amb fills petits ens miraríem els Jocs Olímpics amb uns altres ulls i ens sentiríem més valorats per la família esportiva. Fins i tot, potser oblidaríem els gestos feixistes que tenen aquests certàmens internacionals si ens fixem en els himnes nacionals, el culte a les banderes i les desfilades massives.

Vull que es consideri la condició de pares de nens i nenes menuts com una modalitat esportiva digna de medalla